

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้การปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 120 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร กับตัวแปรอิสระ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ดังนี้คือ

0.01 ถึง 0.30	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
0.31 ถึง 0.70	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
0.71 ถึง 1.00	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
-0.01 ถึง -0.30	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม
-0.31 ถึง -0.70	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม
-0.71 ถึง -1.00	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของเกษตรกร

1.1 เพศ

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 73.33 ส่วนที่เหลือร้อยละ 26.67 เป็นเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลแยกตามเพศ

เพศ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ชาย	88	73.33
หญิง	32	26.67
รวม	120	100

1.2 อายุ

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.17 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.50 อายุสูงกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.17 และอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.16 โดยเกษตรกรที่อายุน้อยที่สุด 37 ปี อายุมากที่สุด 79 ปี เฉลี่ยอายุเกษตรกร 50.11 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.0164 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลแยกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	0	0.00
31 – 40 ปี	11	9.16
41 – 50 ปี	65	54.17
51 – 60 ปี	27	22.50
สูงกว่า 60 ปี	17	14.17
รวม	120	100

อายุต่ำสุด	37	ปี
อายุสูงสุด	79	ปี
อายุเฉลี่ย	50.11	ปี
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	9.0164	

1.3 สถานภาพ

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำส่วนใหญ่ร้อยละ 98.34 สมรสแล้ว ร้อยละ 0.83 สถานภาพโสด และร้อยละ 0.83 หย่าร้าง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเมื่อสอบถามถึงสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
โสด	1	0.83
แต่งงานแล้ว	118	98.34
แยกกันอยู่	0	0.00
หย่าร้าง	1	0.83
หม้าย	0	0.00
รวม	120	100

1.4 ระดับการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ ส่วนใหญ่ร้อยละ 81.67 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 9.16 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 4.17 จบต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 3.33 จบชั้นมัธยมปีที่ 3 และร้อยละ 1.67 จบการศึกษาสูงกว่าชั้นมัธยมปีที่ 3 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล

ระดับการศึกษา	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	5	4.17
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	98	81.67
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	11	9.16
ชั้นมัธยมปีที่ 3	4	3.33
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3	2	1.67
รวม	120	100

1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.83 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4 คน ร้อยละ 30.00 มีจำนวนสมาชิก 3 คน ร้อยละ 11.67 มีจำนวนสมาชิก 5 คน ร้อยละ 7.50 มีจำนวนสมาชิก 6 คน ร้อยละ 6.67 มีจำนวนสมาชิก 2 คน และ ร้อยละ 3.33 มีจำนวนสมาชิก 7 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 7 คน โดยเฉลี่ย จำนวนสมาชิก 3.93 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1356 ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

จำนวนสมาชิก	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1 คน	0	0.00
2 คน	8	6.67
3 คน	36	30.00
4 คน	49	40.83
5 คน	14	11.67
6 คน	9	7.50
7 คน	4	3.33
รวม	120	100
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด	2 คน	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด	7 คน	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย	3.93 คน	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.1356	

1.6 จำนวนแรงงานที่ช่วยเพาะปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำในครอบครัวของเกษตรกร

จากผลการวิจัยพบว่าจำนวนแรงงานที่ช่วยเพาะปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.84 มีจำนวนแรงงาน 2 คน ร้อยละ 8.33 มีจำนวนแรงงาน 1 คน ร้อยละ 7.50 มีจำนวนแรงงาน 3 คน และร้อยละ 3.33 มีจำนวนแรงงาน 4 คน สำหรับจำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน จำนวนแรงงานสูงสุด 4 คน โดยเฉลี่ยจำนวนแรงงานในครัวเรือน 2.05 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5477 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของจำนวนแรงงานที่ช่วยเพาะปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำในครอบครัวของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล

จำนวนแรงงาน	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1 คน	10	8.33
2 คน	97	80.84
3 คน	9	7.50
4 คน	4	3.33
รวม	120	100
จำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด	1 คน	
จำนวนแรงงานในครัวเรือนสูงสุด	4 คน	
จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย	2.05 คน	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.5477	

1.7 จำนวนเกษตรกรที่ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 69.80 จำนวน 104 ปลูกกะหล่ำปลี ร้อยละ 10.74 จำนวน 16 คน ปลูกกะหล่ำดอก ร้อยละ 8.05 จำนวน 12 คน ปลูกบร็อกโคลี่ ร้อยละ 6.71 จำนวน 16 คน ปลูกผักกาดวางตั้ง ร้อยละ 2.69 จำนวน 4 คน ปลูกผักคะน้า และร้อยละ 2.01 จำนวน 3 คน ปลูกผักกาดขาว โดยที่จำนวนผู้ปลูกกะหล่ำปลีมีมากที่สุดร้อยละ 69.80 และจำนวนผู้ปลูกผักกาดขาวมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.01 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของชนิดพืชผักตระกูลกะหล่ำที่เกษตรกรปลูก

ชนิดพืชที่ปลูก	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
กะหล่ำปลี	104	69.80
ผักกาดวางตั้ง	10	6.71
ผักกาดขาว	3	2.01
บร็อกโคลี่	12	8.05
กะหล่ำดอก	16	10.74
คะน้า	4	2.69
รวม	149	100

หมายเหตุ เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลระบุได้มากกว่า 1 ชนิดพืชที่ปลูก

1.8 จำนวนพื้นที่ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

จากการวิจัยพบว่าจำนวนพื้นที่ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำส่วนใหญ่ร้อยละ 39.1 มีขนาดพื้นที่ปลูก 1 ไร่ ร้อยละ 24.17 ขนาดพื้นที่ปลูก 2 ไร่ ร้อยละ 12.50 ขนาดพื้นที่ปลูก 1 ไร่ 1 งาน ร้อยละ 6.67 ขนาดพื้นที่ปลูก 3 ไร่ ร้อยละ 5.00 ขนาดพื้นที่ปลูก 3 งาน ร้อยละ 2.50 มีขนาดพื้นที่ปลูก 1 ไร่ 2 งาน และ 4 ไร่ ร้อยละ 1.67 มีขนาดพื้นที่ปลูก 2 ไร่ 2 งาน ร้อยละ 1.66 มีขนาดพื้นที่ปลูก 5 ไร่ ร้อยละ 0.83 มีขนาดพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด 1 งาน พื้นที่ปลูกมากที่สุด 5 ไร่ พื้นที่ปลูกโดยเฉลี่ย 2 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวา ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 591.608 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของจำนวนพื้นที่ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

จำนวนพื้นที่ปลูก (ไร่, งาน, ตารางวา)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1 งาน	1	0.83
2 งาน	1	0.83
3 งาน	6	5.00
1 ไร่	47	39.17
1 ไร่ 1 งาน	15	12.50
1 ไร่ 2 งาน	3	2.50
2 ไร่	29	24.17
2 ไร่ 1 งาน	3	2.50
2 ไร่ 2 งาน	2	1.67
2 ไร่ 3 งาน	0	0.00
3 ไร่	8	6.67
4 ไร่	3	2.50
5 ไร่	2	1.66
รวม	120	100
จำนวนพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด	0.25 ไร่	
จำนวนพื้นที่ปลูกมากที่สุด	5 ไร่	
จำนวนพื้นที่ปลูกเฉลี่ย	2.25 ไร่	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	591.608	

1.9 รายได้จากการขายผลผลิตพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร

จากผลการวิจัยพบว่ารายได้จากการขายผลผลิตพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 33.33 อยู่ที่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 22.50 อยู่ที่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 15.83 อยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 5.83 อยู่ระหว่าง 35,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 4.17 อยู่ระหว่าง 1,000 – 5,000 บาท , 25,001 – 30,000 และ 30,001 – 35,000 บาท ร้อยละ 3.33 อยู่ระหว่าง 45,001 – 50,000 บาท และร้อยละ 2.50 อยู่ระหว่าง 40,000 – 45,000 บาท โดยที่รายได้จากการขายผลผลิตต่ำสุด 2,000 บาท รายได้จากการขายผลผลิตสูงสุด 50,000 บาท รายได้จากการขายผลผลิตเฉลี่ย 18,129.16 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11334.6823 ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของรายได้ที่ขายผลผลิตพืชผักตระกูลกะหล่ำ ของเกษตรกร

ผู้ให้ข้อมูล

จำนวนรายได้ขายผลผลิต (บาท / ปี)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1,000 - 5,000 บาท	5	4.17
5,001 - 10,000 บาท	27	22.50
10,001 - 15,000 บาท	40	33.33
15,001 - 20,000 บาท	19	15.83
20,001 - 25,000 บาท	5	4.17
25,001 - 30,000 บาท	5	4.17
30,001 - 35,000 บาท	5	4.17
35,001 - 40,000 บาท	7	5.83
40,001 – 45,000 บาท	3	2.50
45,001 – 50,000 บาท	4	3.33
มากกว่า 50,000 บาท	0	0.00
รวม	120	100
รายได้ขายผลผลิตต่ำสุด	2,000	บาท
รายได้ขายผลผลิตสูงสุด	50,000	บาท
รายได้ขายผลผลิตเฉลี่ย	18,129.16	บาท
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	11334.6823	

1.10 จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อสารเคมี ปี 2546 ของเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่าจำนวนเงินที่เกษตรกรใช้ในการซื้อสารเคมี ส่วนใหญ่ร้อยละ 36.67 อยู่ระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท ร้อยละ 22.50 อยู่ระหว่าง 1,001 – 1,500 บาท ร้อยละ 11.67 อยู่ระหว่าง 2,501 – 3,000 บาท ร้อยละ 8.33 อยู่ระหว่าง 501 – 1,000 บาท ร้อยละ 7.50 อยู่ระหว่าง 3,501 – 4,000 บาท ร้อยละ 5.00 อยู่ระหว่าง 2,001 – 2,500 บาท ร้อยละ 3.33 อยู่ระหว่าง 4,501 – 5,000 บาท ร้อยละ 2.50 มากกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 1.67 อยู่ระหว่าง 1 – 500 บาท และร้อยละ 0.83 อยู่ระหว่าง 3,001 – 3,500 บาท โดยที่ค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีต่ำสุด 100 บาท สูงสุด 8,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2,260 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1257.1242 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายซื้อสารเคมี ปี 2546 ของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล

จำนวนรายจ่าย ซื้อสารเคมี (บาท / ปี)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1 – 500 บาท	2	1.67
501 - 1,000 บาท	10	8.33
1,001 - 1,500 บาท	27	22.50
1,501 - 2,000 บาท	44	36.67
2,001 - 2,500 บาท	6	5.00
2,501 - 3,000 บาท	14	11.67
3,001 – 3,500 บาท	1	0.83
3,501 - 4,000 บาท	9	7.50
4,001 – 4,500 บาท	0	0.00
4,501 – 5,000 บาท	4	3.33
มากกว่า 5,000 บาท	3	2.50
รวม	120	100

รายจ่ายซื้อสารเคมีต่ำสุด	100	บาท
รายจ่ายซื้อสารเคมีสูงสุด	8,000	บาท
รายจ่ายซื้อสารเคมีเฉลี่ย	2,260	บาท
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1257.1242	

1.11 จำนวนและร้อยละของรายชื่อสารเคมีที่เกษตรกรใช้ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ

จากผลการวิจัยพบว่ารายชื่อสารเคมีที่เกษตรกรใช้ มีทั้งหมด 45 ชนิด และมี 3 ชนิดที่นิยมใช้กันมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร้อยละ 25.93 ได้แก่ แลนเนต ร้อยละ 11.60 ได้แก่ ฟอร์แบท และร้อยละ 7.5 ได้แก่ ฟรีไฮด์ ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของรายชื่อสารเคมีที่ใช้กำจัดศัตรูพืช

สารเคมีที่ใช้กำจัดศัตรูพืช	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
แลนเนต	76	25.93
ฟอร์แบท	34	11.60
ฟรีไฮด์	22	7.50
ทามารอน	16	5.46
ทีโอดาน	15	5.12
ดีบุซ	14	4.78
แอมบุซ	12	4.09
ดีกัวน่า	12	4.09
มัทซี 33	9	3.08
ไซเปอร์ 35	9	3.08
ทูริไซด์	6	2.04
ฟอรัลคอน	6	2.04
ABC	6	2.04
พราแคน	5	1.70
อะบาเม็กติน	5	1.70
ฟอรัไรไซด์	4	1.38
อีโคแม็ค	4	1.38
ฟาร์โรติน	4	1.38
ไซเทค 35	3	1.02
ดีเลอร์	2	0.69
ไฮเทค	2	0.69

ตารางที่ 11 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของรายชื่อสารเคมีที่ใช้กำจัดศัตรูพืช

สารเคมีที่ใช้กำจัดศัตรูพืช	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไซโคมาริน	2	0.69
ไดกู	2	0.69
ไดเทน	2	0.69
เอ็มจอย	1	0.34
ฟาร์ม่าโก	1	0.34
ไกลโฟเซส	1	0.34
แดนเนต	1	0.34
สตาร์น็อก	1	0.34
ฟอร์ท	1	0.34
ออฟไซค์ 35	1	0.34
ไซเปอร์ติน	1	0.34
ทาริล เมทาแลคซิล	1	0.34
รีกอง	1	0.34
เอ็นเคีย	1	0.34
ปิ่นใหญ่ กันเนอร์	1	0.34
ทีเจส	1	0.34
อิสปอน	1	0.34
บอสเนีย	1	0.34
เทมิคิน	1	0.34
ไมโครเซฟ	1	0.34
โพราดาน	1	0.34
ไบเซ็น	1	0.34
เนียบไป	1	0.34
คาไซครอน	1	0.34
รวม	293	100

หมายเหตุ เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลระบุได้มากกว่า 1 รายชื่อ

1.12 จำนวนและร้อยละในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรในแต่ละรุ่นที่ทำการปลูก

จากผลการวิจัยพบว่าการใช้สารเคมีของเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 47.50 จำนวน 57 คน อยู่ระหว่าง 10 – 12 ครั้ง ต่ำสุด 3 ครั้ง สูงสุด 15 ครั้ง เฉลี่ย 9 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.8944 ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรในแต่ละรุ่นที่ทำการปลูก

จำนวนครั้งที่ใช้	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1 – 3 ครั้ง	2	1.66
4 – 6 ครั้ง	31	25.83
7 – 9 ครั้ง	28	23.33
10 – 12 ครั้ง	57	47.50
13 – 15 ครั้ง	2	1.66
รวม	120	100
จำนวนครั้งต่ำสุด	3 ครั้ง	
จำนวนครั้งสูงสุด	15 ครั้ง	
จำนวนครั้งเฉลี่ย	9 ครั้ง	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3.8944	

1.13 การกู้เงินของเกษตรกร เพื่อนำมาใช้จ่ายในการปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 50.83 เคยกู้เงินมาใช้เพื่อลงทุนปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ และร้อยละ 49.17 ไม่เคยกู้เงิน สำหรับแหล่งเงินกู้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.06 กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 36.37 กู้จากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 1.51 กู้จากธนาคาร , เพื่อนบ้าน และร้อยละ 4.55 กู้จากแหล่งอื่น ๆ ได้แก่ นายทุน สหกรณ์อำเภอแม่ริม โดยจำนวนเงินกู้ต่ำสุด 3,000 บาท จำนวนเงินกู้สูงสุด 50,000 บาท ค่าเฉลี่ย 14,712 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9390.11 ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของการกู้เงินเพื่อมาใช้ในการปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

การกู้เงิน	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	59	49.17
เคย (ระบุแหล่งเงินกู้)	61	50.83
รวม	120	100.00
เคย (ระบุแหล่งเงินกู้)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)	37	56.06
- กองทุนหมู่บ้าน	24	36.37
- ธนาคาร	1	1.51
- เพื่อนบ้าน	1	1.51
- อื่นๆ	3	4.55
รวม	66	100
จำนวนเงินกู้ต่ำสุด	3,000	บาท
จำนวนเงินกู้สูงสุด	50,000	บาท
จำนวนเงินกู้เฉลี่ย	14,712	บาท
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	9390.11	

แหล่งเงินกู้อื่นๆ ที่เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลระบุ ได้แก่

1. นายทุน (1)
2. สหกรณ์แม่ริม (2)

หมายเหตุ เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลระบุแหล่งเงินกู้ได้มากกว่า 1 ชื่อ

1.14 ประสิทธิภาพปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 25.84 อยู่ระหว่าง 16 – 20 ปี ร้อยละ 20.00 อยู่ระหว่าง 21 – 25 ปี ร้อยละ 13.33 อยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี และ 6 – 10 ปี เช่นเดียวกัน ร้อยละ 12.50 อยู่ระหว่าง 26 – 30 ปี ร้อยละ 11.67 มากกว่า 30 ปี และร้อยละ 3.33 อยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี โดยที่ประสิทธิภาพการปลูกต่ำสุด 2 ปี สูงสุด 54 ปี ค่าเฉลี่ย 22 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.0994 ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของประสิทธิภาพในการปลูกผักพืชตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูล

ประสิทธิภาพในการปลูก พืชผักตระกูลกะหล่ำ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1 – 5 ปี	4	3.33
6 – 10 ปี	16	13.33
11 – 15 ปี	16	13.33
16 – 20 ปี	31	25.84
21 – 25 ปี	24	20.00
26 – 30 ปี	15	12.50
มากกว่า 30 ปี	14	11.67
รวม	120	100

ประสิทธิภาพในการปลูกต่ำสุด 2 ปี

ประสิทธิภาพในการปลูกสูงสุด 54 ปี

ประสิทธิภาพในการปลูกเฉลี่ย 22 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.0994

1.15 ประสิทธิภาพในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ ของเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพใช้สารเคมี ส่วนใหญ่ร้อยละ 25.84 อยู่ระหว่าง 16 – 20 ปี ร้อยละ 20.00 อยู่ระหว่าง 21 – 25 ปี ร้อยละ 13.33 อยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี ร้อยละ 12.50 อยู่ระหว่าง 26 – 30 ปี ร้อยละ 11.67 มากกว่า 30 ปี และร้อยละ 3.33 อยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี โดยที่ประสิทธิภาพใช้สารเคมีต่ำสุด 2 ปี สูงสุด 54 ปี ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพใช้สารเคมี 22 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.0994 ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ประสิทธิภาพในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร
ผู้ให้ข้อมูล

ประสิทธิภาพในการ ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1 – 5 ปี	4	3.33
6 – 10 ปี	16	13.33
11 – 15 ปี	16	13.33
16 – 20 ปี	31	25.84
21 – 25 ปี	24	20.00
26 – 30 ปี	15	12.50
มากกว่า 30 ปี	14	11.67
รวม	120	100

ประสิทธิภาพในการใช้สารเคมีต่ำสุด 2 ปี

ประสิทธิภาพในการใช้สารเคมีสูงสุด 54 ปี

ประสิทธิภาพในการใช้สารเคมีเฉลี่ย 22 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.0994

**1.16 จำนวนเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสารพิษ และอาการที่ได้รับสารพิษในการใช้
ป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ**

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.17 ไม่เคยได้รับพิษอันตราย และร้อยละ 20.83 เคยได้รับพิษ ซึ่งอาการที่ระบุส่วนใหญ่ร้อยละ 28.57 ตอบว่ามีอาการเกิดขึ้นกับอาการเวียนศีรษะ ร้อยละ 10.70 มีอาการอ่อนเพลีย เหงื่อออก ร้อยละ 7.14 มีอาการปวดศีรษะ ตาแห้ง ตาลาย มึนเมา เหงื่อออกมาก หัวใจเต้นเร็ว และร้อยละ 3.58 มีอาการพิษยาในเส้นเลือด เกิดอาการชา และแน่นหน้าอก ดังแสดงในตารางที่ 16

**ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับพิษอันตรายจากการใช้
สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ**

การได้รับสารพิษ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เคย (ระบุอาการ)	25	20.83
ไม่เคย	95	79.17
รวม	120	100.00
เคย (ระบุอาการ)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เกิดผื่นแพ้ ผื่นคัน	8	28.57
เวียนศีรษะ	8	28.57
อ่อนเพลีย เหงื่อออก	3	10.70
ปวดศีรษะ	2	7.14
ตาแห้ง ตาลาย มึนเมา	2	7.14
เหงื่อออกมาก หัวใจเต้นเร็ว	2	7.14
พิษยาในเส้นเลือด	1	3.58
เกิดการชา	1	3.58
แน่นหน้าอก	1	3.58
รวม	28	100

หมายเหตุ เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลระบุอาการได้มากกว่า 1 อาการ

1.17 การตรวจหาปริมาณสารพิษในเลือดของเกษตรกรจากสถานพยาบาล

จากการศึกษาวิจัยพบว่าจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.17 เคยไปตรวจหาปริมาณสารพิษในเลือด และร้อยละ 40.83 ไม่เคยไปตรวจหาปริมาณสารพิษในเลือด ส่วนปริมาณสารพิษที่พบในตัวเกษตรกร ร้อยละ 91.55 ไม่อยู่ในระดับอันตราย ร้อยละ 2.81 พบว่าอยู่ในระดับอันตราย ร้อยละ 5.64 ตอบว่าไม่แน่ใจ ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการไปตรวจหาปริมาณสารพิษในเลือดจากสถานพยาบาล

ตรวจหาปริมาณสารพิษ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	49	40.83
เคย	71	59.17
รวม	120	100.00
เคย (พบปริมาณระดับใด)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เป็นอันตราย	2	2.81
ไม่เป็นอันตราย	65	91.55
ไม่แน่ใจ	4	5.64
รวม	71	100

1.18 การได้รับข่าวสารด้านการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร

การได้รับข่าวสารด้านการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ

กำหนดระดับความถี่ของการได้รับข่าวสาร ดังนี้

ระดับการรับข่าวสารมากเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับการรับข่าวสารปานกลางเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับการรับข่าวสารน้อยเท่ากับ	1	คะแนน
ระดับการไม่ได้รับข่าวสารเลยเท่ากับ	0	คะแนน

<u>ช่วงคะแนนเฉลี่ย</u>	<u>ระดับความถี่ของการได้รับข่าวสาร</u>
2.01 – 3.00	การได้รับข่าวสารด้านการใช้สารเคมีมาก
1.01 – 2.00	การได้รับข่าวสารด้านการใช้สารเคมีปานกลาง
0.01 – 1.00	การได้รับข่าวสารด้านการใช้สารเคมีน้อย
0.00	ไม่ได้รับข่าวสารเลย

จากผลการศึกษาพบว่าแหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรจากเพื่อนบ้าน ระดับมาก ร้อยละ 69 ระดับปานกลาง ร้อยละ 6.67 ระดับน้อยร้อยละ 1.67 และไม่ได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 34.16 โดยมีค่าระดับเฉลี่ย 1.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.40 แปลผลออกมาได้ระดับปานกลาง

แหล่งข่าวสารที่เกษตรกรได้รับจากตัวแทนจำหน่ายระดับมาก ร้อยละ 63.33 ระดับปานกลาง ร้อยละ 7.50 ระดับน้อย ร้อยละ 0 และไม่ได้รับข่าวสารจากตัวแทนจำหน่ายเลย ร้อยละ 29.1 มีระดับค่าเฉลี่ย 2.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.35 แปลผลออกมาได้ระดับมาก

แหล่งข่าวสารที่เกษตรกรได้รับจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.33 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 4.17 ระดับน้อย ร้อยละ 3.33 และไม่ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเลย ร้อยละ 89.17 โดยมีค่าเฉลี่ย 0.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 แปลผลออกมาได้ระดับน้อย

แหล่งข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ มีอยู่ระดับเดียวคือ ร้อยละ 100 เกษตรกรไม่ได้รับเลย

แหล่งข่าวสารที่เกษตรกรได้รับทางวิทยุ ระดับมาก ร้อยละ 8.33 ระดับปานกลาง ร้อยละ 9.17 ระดับน้อย ร้อยละ 1.67 และไม่ได้รับข่าวสารทางวิทยุเลย ร้อยละ 80.83 โดยค่าเฉลี่ย 0.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 เมื่อแปลผลจะได้ระดับน้อย

แหล่งข่าวสารที่เกษตรกรได้รับจากแหล่งอื่น ๆ เช่น เอกสาร มี 2 ระดับคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 0.83 และไม่ได้รับเลยร้อยละ 99.17 โดยที่ค่าเฉลี่ย 0.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18 แปลผลออกมาได้ในระดับน้อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ระดับความถี่และร้อยละ ของแหล่งที่ได้รับข่าวสารของเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

แหล่งที่ได้รับข่าวสาร	ระดับความถี่และร้อยละ				\bar{X}	S.D.	แปลผล
	3 มาก	2 ปานกลาง	1 น้อย	0 ไม่ได้รับ			
เพื่อนบ้าน	69 (57.50%)	8 (6.67%)	2 (1.67%)	41 (34.16%)	1.88	1.40	ปานกลาง
ตัวแทนจำหน่าย	76 (63.33%)	9 (7.50%)	0 (0.00%)	35 (29.17%)	2.05	1.35	มาก
เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร	4 (3.33%)	5 (4.17%)	4 (3.33%)	107 (89.17%)	0.22	0.68	น้อย
หนังสือพิมพ์	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	120 (100%)	0.00	0.00	ไม่ได้รับ
วิทยุ	10 (8.33%)	11 (9.17%)	2 (1.67%)	97 (80.83%)	0.45	0.97	น้อย
โทรทัศน์	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	120 (100%)	0.00	0.00	ไม่ได้รับ
อื่นๆ (ระบุ)	0 (0.00%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	119 (99.17%)	0.02	0.18	น้อย

หมายเหตุ แหล่งที่ได้รับข่าวสารอื่นๆ ที่เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลตอบ ได้แก่ เอกสาร (1)

1.19 การไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากหน่วยงานของทางราชการ

จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.33 ไม่เคยไปขอคำแนะนำ และร้อยละ 6.67 เคยไปขอคำแนะนำ ส่วนสาเหตุที่ไม่เคยไปขอคำแนะนำ ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.59 ตอบว่าไม่สะดวก ร้อยละ 22.78 ตอบว่าไม่มีเวลา และร้อยละ 5.94 ตอบว่าไม่มีปัญหา ไม่มีควมจำเป็น นอกจากนี้ มีสาเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก ขณะที่จำนวนครั้งการไปขอคำแนะนำ ต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 10 ครั้ง ค่าเฉลี่ยการไปขอคำแนะนำ 3.38 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.83 ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการไปขอบริการคำแนะนำการใช้สารเคมีจากหน่วยงานของทางราชการ

การไปขอบริการคำแนะนำการใช้สารเคมี	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย (ระบุสาเหตุ)	112	93.33
เคย	8	6.67
รวม	120	100.00
ไม่เคย (ระบุสาเหตุ)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไม่สะดวก	41	40.59
ไม่มีเวลา	23	22.78
ไม่มีปัญหาและไม่มีควมจำเป็น	6	5.94
เกษตรกรอำเภอมาแนะนำที่บ้าน	5	4.95
เจ้าหน้าที่มาแนะนำที่บ้าน	4	3.96
ใช้ประสบการณ์ของตนเอง	4	3.96
หน่วยงานของรัฐมาแนะนำเอง	4	3.96
ไม่ทราบว่าจะไปที่ไหน	2	1.98
ยุ่งยาก	2	1.98
เสียเวลา	2	1.98
ไม่รู้จะถามใคร	1	0.99
ต้องรวมกลุ่ม	1	0.99
เพราะหน่วยงานไม่ได้มาพบ	1	0.99
คิดว่าเจ้าหน้าที่ควรมาพบเกษตรกรเอง	1	0.99
ไม่มีใครพาไป	1	0.99
ไปที่ร้านขายสารเคมีสะดวกกว่า	1	0.99
สารเคมีที่ทางราชการแนะนำไม่ค่อยดี	1	0.99
ร้านค้าแนะนำให้	1	0.99
รวม	101	100

จำนวนครั้งในการไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีต่ำสุด	1	ครั้ง
จำนวนครั้งในการไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีสูงสุด	10	ครั้ง
จำนวนครั้งในการไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีเฉลี่ย	3.38	ครั้ง
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.83	

หมายเหตุ เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลระบุสาเหตุในการไม่ไปขอคำแนะนำได้มากกว่า 1 สาเหตุ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

1.20 การฝึกอบรมเรื่องการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ ของเกษตรกร

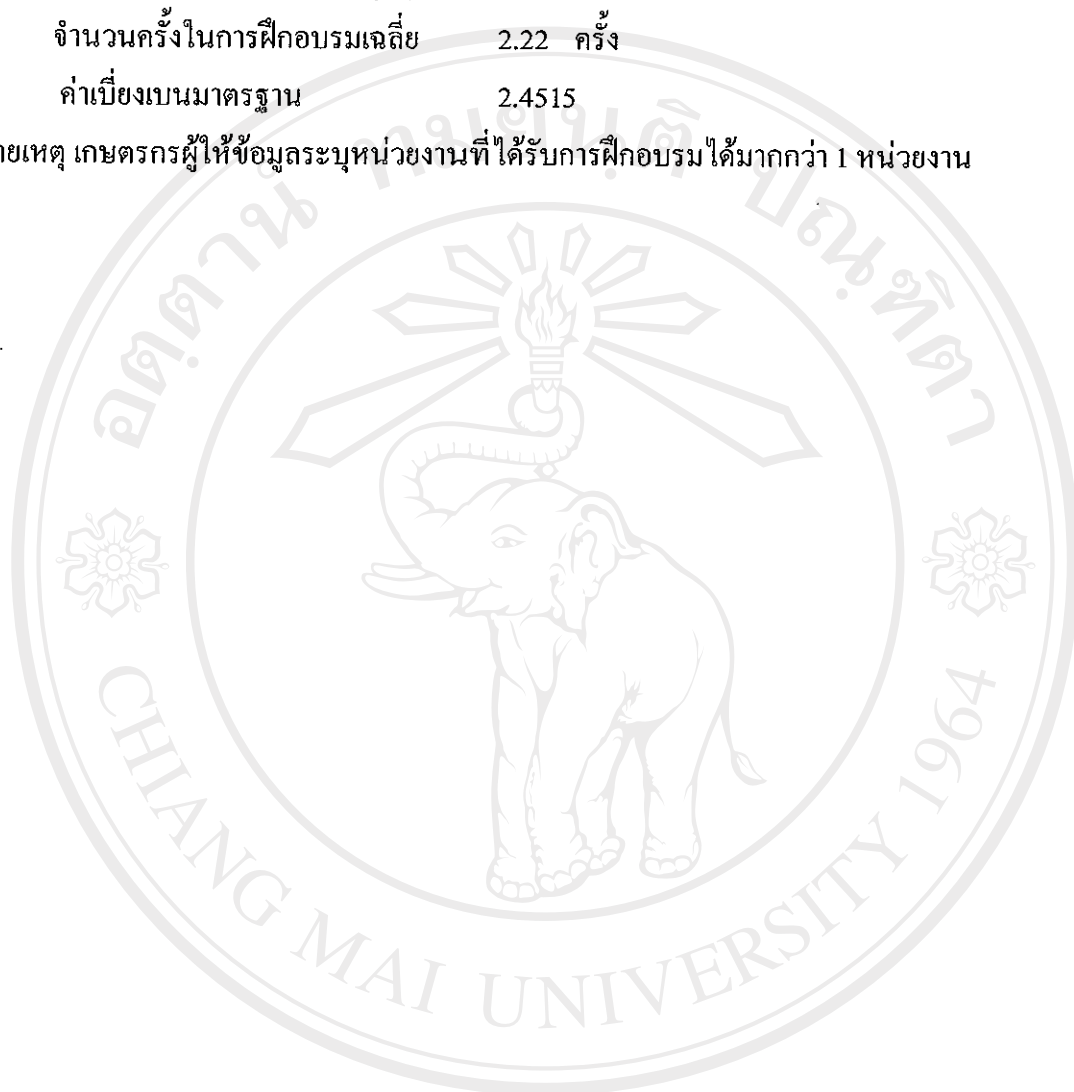
จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.00 ไม่เคยฝึกอบรมและร้อยละ 40.00 เคยฝึกอบรม ส่วนหน่วยงานที่เกษตรกรไปฝึกอบรม ส่วนใหญ่ร้อยละ 22.22 เป็นหมอดินกรมวิชาการเกษตร ร้อยละ 17.78 เป็นสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ริม ร้อยละ 15.57 เป็นมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ร้อยละ 5 เป็นบริษัทเอกชนกับโรงเรียนเกษตรกร นอกจากนี้มีจำนวนเล็กน้อยที่ไปฝึกอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยจำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรมต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 10 ครั้ง ค่าเฉลี่ย 2.22 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.4515 ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรมเรื่องการใช้สารเคมี
ป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ

การฝึกอบรมเรื่องการใช้สารเคมี	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เคย (ระบุหน่วยงาน)	48	40.00
ไม่เคย	72	60.00
รวม	120	100.00
เคย (ระบุหน่วยงาน)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
หมอดินกรมวิชาการเกษตร	10	22.22
เกษตรอำเภอแม่ริม	8	17.78
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	7	15.57
บริษัทเอกชน	5	11.11
โรงเรียนเกษตรกร	5	11.11
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	3	6.67
การเกษตร (ช.ก.ส.)		
องค์การบริหารส่วนตำบล	2	4.44
กรมส่งเสริมการเกษตร	1	2.22
มูลนิธิโครงการหลวง	1	2.22
เกษตรตำบล	1	2.22
ศูนย์วิจัยพืชไร่	1	2.22
Biotech	1	2.22
รวม	45	100

จำนวนครั้งในการฝึกอบรมต่ำสุด	1	ครั้ง
จำนวนครั้งในการฝึกอบรมสูงสุด	10	ครั้ง
จำนวนครั้งในการฝึกอบรมเฉลี่ย	2.22	ครั้ง
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.4515	

หมายเหตุ เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลระบุหน่วยงานที่ได้รับการฝึกอบรมได้มากกว่า 1 หน่วยงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร

1.1 ข้อความที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องดีมาก

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ทราบและตอบถูกต้อง ซึ่งมีความรู้ระดับดีมาก 10 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 21

1. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช หากใช้ให้ถูกวิธีและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด จะมีอันตรายน้อย เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 95.83 จำนวน 115 คน และตอบผิด ร้อยละ 4.17 จำนวน 5 คน

2. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ตกตะกอนและเปลี่ยนสีไม่ควรนำมาใช้ เพราะอาจทำให้ฤทธิ์เสื่อมไปด้วย เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 95.83 จำนวน 115 คน และตอบผิด ร้อยละ 4.17 จำนวน 5 คน

3. การเก็บรักษาสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรเก็บไว้ในที่อากาศถ่ายเทดี และอุณหภูมิไม่ร้อนจนเกินไป เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 95.00 จำนวน 114 คน และตอบผิด ร้อยละ 5.00 จำนวน 6 คน

4. ภาชนะบรรจุสารเคมีเมื่อใช้หมดแล้ว สามารถนำไปล้างทำความสะอาด แล้วนำมาบรรจุใส่ น้ำดื่มหรืออาหารได้ เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 95.00 จำนวน 114 คน และตอบผิด ร้อยละ 5.00 จำนวน 6 คน

5. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีเครื่องหมาย“ดอกจัน” (*) กำกับแสดงว่ามีพิษร้ายแรง เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 88.33 จำนวน 106 คน และตอบผิด ร้อยละ 11.67 จำนวน 14 คน

6. การเลือกใช้สารเคมี เฉพาะเจาะจงกับชนิดของศัตรูพืชจะช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติของศัตรูพืช เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 81.70 จำนวน 98 คน และตอบผิด ร้อยละ 18.30 จำนวน 22 คน

7. ในการผสมสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรผสมในที่อับ เพื่อไม่ให้สารเคมีฟุ้งกระจายไปตกในที่อื่นๆ เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 80.83 จำนวน 97 คน และตอบผิด ร้อยละ 19.17 จำนวน 23 คน

8. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชชนิดเดี่ยว ไม่สามารถใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ทุกชนิด เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 80.00 จำนวน 96 คน และตอบผิด ร้อยละ 20.00 จำนวน 24 คน

9. การป้องกันไม่ให้ศัตรูพืชสร้างความต้านทาน โดยใช้สารเคมีตามอัตราส่วนที่แนะนำและใช้ชนิดเดียวกันติดต่อกันเวลานาน ๆ เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 77.50 จำนวน 93 คน และตอบผิด ร้อยละ 22.50 จำนวน 27 คน

10. ขณะทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช หากมีลมพัดแรงๆ จะทำให้สารเคมีฟุ้งกระจายได้ผลมากขึ้น เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 71.67 จำนวน 86 คน และตอบผิด ร้อยละ 28.33 จำนวน 34 คน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้ที่เกษตรกรส่วนใหญ่ตอบถูก
ในระดับดีมาก

ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช หากใช้ให้ถูกวิธีและ ปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด จะมีอันตรายน้อย	115	95.83	5	4.17
2. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ตกตะกอนและเปลี่ยน สีไม่ควรนำมาใช้ เพราะอาจทำให้ฤทธิ์เสื่อมไปด้วย	115	95.83	5	4.17
3. การเก็บรักษาสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรเก็บ ไว้ในที่อากาศถ่ายเทดี และอุณหภูมิไม่ร้อนจนเกินไป	114	95.00	6	5.00
4. ภาชนะบรรจุสารเคมีเมื่อใช้หมดแล้ว สามารถนำไปล้าง ทำความสะอาด แล้วนำมาบรรจุใส่น้ำดื่มหรืออาหารได้	114	95.00	6	5.00
5. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีเครื่องหมาย “ดอกจัน” (*) กำกับแสดงว่ามีพิษร้ายแรง	106	88.33	14	11.67
6. การเลือกใช้สารเคมี เฉพาะเจาะจงกับชนิดของ ศัตรูพืชจะช่วยอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของศัตรูพืช	98	81.70	22	18.30
7. ในการผสมสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรผสม ในที่อับ เพื่อไม่ให้สารเคมีฟุ้งกระจายไปตกในที่อื่น ๆ	97	80.83	23	19.17
8. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชชนิดเดียว ไม่สามารถ ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ทุกชนิด	96	80.00	24	20.00
9. การป้องกันไม่ให้ศัตรูพืชสร้างความต้านทาน โดยใช้ สารเคมีตามอัตราส่วนที่แนะนำและใช้ชนิดเดียวกัน ติดต่อกันเวลานาน ๆ	93	77.50	27	22.50
10. ขณะทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช หาก มีลมพัดแรงๆ จะทำให้สารเคมีฟุ้งกระจายได้ผลมากขึ้น	86	71.67	34	28.33

หมายเหตุ จำนวนประชากรที่ศึกษา จำนวน 120 คน

1.2 ข้อความที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยพบว่าความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรในระดับปานกลาง มี 5 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 22

1. หลังการพ่นสารเคมี 1 - 3 วัน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตนำมารับประทานได้ทุกชนิด โดยไม่เกิดพิษตกค้าง เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 62.50 จำนวน 75 คน และตอบผิด ร้อยละ 37.50 จำนวน 45 คน

2. ในการเลือกซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรซื้อที่ราคาถูกเพราะจะทำให้ลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ 55.00 จำนวน 66 คน และตอบผิด ร้อยละ 45.00 จำนวน 54 คน

3. ในการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชสามารถผสมสารเคมีได้หลายชนิด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 47.50 จำนวน 57 คน และตอบผิด ร้อยละ 52.50 จำนวน 63 คน

4. หลังจากการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแล้ว หากมีฝนตกจะต้องมีการพ่นซ้ำ เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 42.50 จำนวน 51 คน และตอบผิด ร้อยละ 57.50 จำนวน 69 คน

5. รูปแบบของสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชมีเฉพาะของเหลวเท่านั้น เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 38.33 จำนวน 46 คน และตอบผิด ร้อยละ 61.67 จำนวน 74 คน

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้ที่เกษตรกรส่วนใหญ่ตอบถูก
ในระดับปานกลาง

ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ ตระกูลกะหล่ำ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หลังการพ่นสารเคมี 1 - 3 วัน สามารถเก็บเกี่ยว ผลผลิตนำมารับประทานได้ทุกชนิดโดยไม่เกิดพิษ ตกค้าง	75	62.50	45	37.50
2. ในการเลือกซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรปฏิบัติตามคำแนะนำของเพื่อนบ้าน	66	55.00	54	45.00
3. ในการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชสามารถ ผสมสารเคมีได้หลายชนิด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการป้องกันกำจัด	57	47.50	63	52.50
4. หลังจากการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแล้ว หากมีฝนตกจะต้องมีการพ่นซ้ำ	51	42.50	69	57.50
5. รูปแบบของสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีเฉพาะของเหลวเท่านั้น	46	38.33	74	61.67

หมายเหตุ จำนวนประชากรที่ศึกษา จำนวน 120 คน

1.3 ข้อความที่เกษตรกรตอบถูกต้องในระดับน้อย

จากผลการวิจัยพบว่าความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีความรู้อยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 23

1. สำรวจชนิดศัตรูพืชและเลือกซื้อสารเคมีที่ออกฤทธิ์ระยะยาวนาน สลายตัวช้า จะได้ไม่ต้องพ่นบ่อย ๆ เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 28.33 จำนวน 34 คน และตอบผิด ร้อยละ 71.67 จำนวน 86 คน

2. ในการเลือกซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรปฏิบัติตามคำแนะนำของเพื่อนบ้าน เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 20.00 จำนวน 24 คน และตอบผิด ร้อยละ 80.00 จำนวน 96 คน

3. การฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรกระทำสัปดาห์ละครั้ง แม้จะไม่มีแมลงระบาดก็ตาม เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 13.33 จำนวน 16 คน และตอบผิด ร้อยละ 86.67 จำนวน 104 คน

4. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดเป็นอันตรายต่อคน สัตว์และสิ่งมีชีวิตทุกชนิด แต่ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 5.00 จำนวน 6 คน และตอบผิด ร้อยละ 95.00 จำนวน 114 คน

5. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชมีอันตรายสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ 2 ทาง คือ ทางผิวหนัง และทางจมนก เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 0.83 จำนวน 1 คน และตอบผิด ร้อยละ 99.17 จำนวน 119 คน

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลแยกตามความรู้ที่เกษตรกรส่วนใหญ่
ยังไม่ทราบ หรือมีความรู้ในระดับน้อย

ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูล กะหล่ำ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำรวจชนิดศัตรูพืชและเลือกซื้อสารเคมีที่ออกฤทธิ์ ระยะยาวนาน สลายตัวช้า จะได้ไม่ต้องพ่นบ่อยๆ	34	28.33	86	71.67
2. ในการเลือกซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรปฏิบัติ ตามคำแนะนำของเพื่อนบ้าน	24	20.00	96	80.00
3. การฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรกระทำ สัปดาห์ละครั้ง แม้จะไม่มีแมลงระบาดก็ตาม	16	13.33	104	86.67
4. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดเป็นอันตรายต่อคน สัตว์และสิ่งมีชีวิตทุกชนิด แต่ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อ สิ่งแวดล้อม	6	5.00	114	95.00
5. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชมีอันตรายสามารถเข้าสู่ ร่างกายได้ 2 ทาง คือ ทางผิวหนัง และทางจมูก	1	0.83	119	99.17

หมายเหตุ จำนวนประชากรที่ศึกษา จำนวน 120 คน

จากผลการวิเคราะห์คะแนนความรู้ในตารางที่ 21, ตารางที่ 22 และตารางที่ 23 มีดังนี้

คะแนนความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด	5	คะแนน
คะแนนความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชสูงสุด	17	คะแนน
คะแนนความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย	11.75	คะแนน
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.16640	

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผัก ตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร

2.1 การปฏิบัติของเกษตรกรที่ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูล
กะหล่ำของเกษตรกรส่วนใหญ่ ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด 7 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 24

1. ก่อนใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกครั้งขึ้นต้น ท่านจะปฏิบัติอย่างไร เกษตรกร
ส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้อง ร้อยละ 85.83 จำนวน 103 คน
2. การผสมสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแต่ละครั้ง ท่านใช้อัตราส่วนอย่างไร
เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้อง ร้อยละ 70.83 จำนวน 85 คน
3. ก่อนจะทำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแต่ละครั้ง ท่านปฏิบัติอย่างไร เกษตรกร
ส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้อง ร้อยละ 86.66 จำนวน 104 คน
4. ขณะทำการฉีดพ่นสารเคมี ท่านใช้อุปกรณ์ชนิดใดสวมป้องกันบ้าง เกษตรกร
ส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้อง ร้อยละ 93.33 จำนวน 112 คน
5. ในการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ท่านจะกระทำในเวลาใด เกษตรกร
ส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้อง ร้อยละ 95.00 จำนวน 114 คน
6. หลังจากฉีดพ่นสารเคมีชำระร่างกายเสร็จแล้วเสื้อผ้าที่สวมใส่ขณะพ่นสารเคมี
ท่านจะทำอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้อง ร้อยละ 99.17 จำนวน 119 คน
7. หลักในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในปัจจุบัน ท่านปฏิบัติอย่างไร เกษตรกร
ส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้อง ร้อยละ 89.16 จำนวน 107 คน

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล แยกตามการปฏิบัติที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชฝักตระกูลกะหล่ำ	ปฏิบัติถูกต้อง ในระดับมาก	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ก่อนใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกครั้งขั้นต้น ท่านจะปฏิบัติอย่างไร		
- ศึกษาอ่านรายละเอียดวิธีใช้ก่อนทุกครั้ง	7	5.83
- ศึกษาอ่านรายละเอียดวิธีใช้ก่อนทุกครั้งตลอดจนอ่านวิธีการ แกะไขพิษเบื้องต้น *	103	85.83
- สารเคมีทุกชนิดมีวิธีการใช้ ตลอดจนการปฏิบัติเหมือนกัน	7	5.83
- ไม่ต้องอ่านหรือศึกษา ใช้อัตราส่วน 1:20 ผสมน้ำฉีดพ่นได้เลย	3	2.51
2. การผสมสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช แต่ละครั้ง ท่านใช้อัตราส่วนอย่างไร		
- ไม่นั่นนอนขึ้นอยู่กับปริมาณและชนิดแมลงศัตรูพืช	30	25.00
- ผสมในอัตราส่วนที่สูงกว่าคำแนะนำข้างฉลากขวดสารเคมี	5	4.17
- ผสมตามอัตราส่วนที่แนะนำข้างฉลากขวดสารเคมี *	85	70.83
- ผสมในอัตราส่วนที่น้อยกว่าคำแนะนำข้างฉลากขวดสารเคมี	0	0.00
3. ก่อนจะทำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแต่ละครั้งท่านปฏิบัติอย่างไร		
- มีการสำรวจปริมาณและชนิดศัตรูพืชก่อนการพ่นทุกครั้ง *	104	86.66
- ศัตรูพืชจะมีหรือ ไม่มีต้องพ่นป้องกันไว้ก่อน	14	11.67
- ไม่มีมีการสำรวจปริมาณและชนิดศัตรูพืชก่อนการพ่นแต่ละครั้ง	2	1.67
- ปรึกษาเพื่อนบ้านแหล่งใกล้เคียง	0	0.00
4. ขณะทำการฉีดพ่นสารเคมี ท่านใช้อุปกรณ์ชนิดใดสวมป้องกันบ้าง		
- ผ้าปิดจมูกและหน้ากาก	2	1.67
- ถุงมือ ผ้าปิดจมูก และกระบังหน้า	2	1.67
- ถุงมือ ผ้าปิดจมูก สวมเสื้อแขนยาว และกางเกงขายาว *	112	93.33
- ไม่มีอุปกรณ์ใดๆ ป้องกันเลย	4	3.33
5. ในการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชท่านจะกระทำในเวลาใด		
- เวลาใดก็ได้	0	0.00
- เวลาเช้า	6	5.00
- เวลาเที่ยง	0	0.00
- เช้าหรือเย็นก็ได้ ขณะที่อากาศไม่ร้อนจัด *	114	95.00

ตารางที่ 24 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล แยกตามการปฏิบัติที่เกษตรกร
ส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ	ปฏิบัติถูกต้อง ในระดับมาก	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. หลังจากฉีดพ่นสารเคมีชำระร่างกายเสร็จแล้ว เสื้อผ้าที่สวมใส่ขณะพ่นสารเคมี ท่านจะอย่างไร		
- นำไปแขวนหรือตากแดด แยกไว้ต่างหาก	0	0.00
- นำไปซักในแม่น้ำลำคลอง	1	0.83
- แยกซักต่างหาก *	119	99.17
- ซักรวมกับเสื้อผ้าทั่วไป	0	0.00
7. หลักในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในปัจจุบัน ท่านปฏิบัติอย่างไร		
- ใช้สารเคมีชนิดเดียวกันตลอดทุกๆ ฤดูกาลเพาะปลูก	8	6.67
- ใช้สารเคมีสลับกันไป เพื่อป้องกันศัตรูพืชสร้างความต้านทานยา*	107	89.16
- ใช้ชนิดเดียวกันตลอด แต่เพิ่มความเข้มข้นให้มากกว่าเดิม	5	4.17
- ใช้ชนิดเดียวกันตลอด แต่เพิ่มความถี่ในการฉีดพ่นให้บ่อยๆ	0	0.00

หมายเหตุ * คือคำตอบที่ถูกต้องที่สุด และจำนวนประชากรที่ศึกษาคือ 120 คน

2.2 การปฏิบัติของเกษตรกรที่ปฏิบัติถูกต้องในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรส่วนใหญ่ ใน 5 ข้อ ที่ปฏิบัติถูกต้องในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 25

1. การเลือกซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชท่านปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องระดับปานกลาง ร้อยละ 62.50 จำนวน 75 คน
2. ขณะฉีดพ่นสารเคมี หากเกิดอาการมีนหัว แน่นหน้าอก ท่านจะปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องระดับปานกลาง ร้อยละ 55.00 จำนวน 66 คน
3. สารเคมีที่เหลือจากการพ่นแต่ละครั้ง ท่านมีวิธีการเก็บรักษาและทำลายอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องระดับปานกลาง ร้อยละ 90.83 จำนวน 109 คน
4. ในการทำความสะอาดเครื่องพ่นสารเคมีและสารเคมีที่เหลือ ท่านควรปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องระดับปานกลาง ร้อยละ 49.17 จำนวน 59 คน
5. หลังจากพ่นสารเคมีแล้ว สามารถเก็บผลผลิตนำมารับประทานและจำหน่ายได้ใช้เวลากี่วัน เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องระดับปานกลาง ร้อยละ 62.49 จำนวน 75 คน

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล แยกตามการปฏิบัติที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องในระดับปานกลาง

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ	ปฏิบัติถูกต้อง ในระดับปานกลาง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การเลือกซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ท่านปฏิบัติอย่างไร		
- เลือกซื้อตามคำแนะนำของเพื่อนบ้าน **	75	62.50
- ปรีกษาตัวแทนจำหน่ายหรือผู้ผลิตสารเคมี	42	35.00
- เลือกซื้อตามคำแนะนำของหน่วยงานราชการ	1	0.83
- เลือกซื้อสารเคมีชนิดใดก็ได้ที่ป้องกันกำจัดศัตรูพืช	2	1.67
2. ขณะฉีดพ่นสารเคมี หากเกิดอาการมีนหัว แน่นหน้าอก ท่านจะปฏิบัติอย่างไร		
- พ่นต่อจนเสร็จแล้วไปพักผ่อน	41	34.17
- หยุดพ่นไปพักผ่อนที่อากาศโล่ง **	66	55.00
- ไปพบแพทย์โดยด่วน พร้อมกับนำภาชนะ บรรจุสารเคมีไปประกอบการรักษา ของแพทย์	7	5.83
- หยุดพ่นแล้วไปซื้อยามารักษาเอง	6	5.00
3. สารเคมีที่เหลือจากการพ่นแต่ละครั้ง ท่านมีวิธีการเก็บรักษาและทำลายอย่างไร		
- เก็บไว้ในถังใช้พ่นครั้งต่อไป	6	5.00
- พ่นซ้ำจนหมดสารเคมี **	109	90.83
- เททิ้งบนพื้นดินต่างๆ ไป	1	0.83
- ขุดหลุมฝัง	4	3.34
4. ในการทำความสะอาดเครื่องพ่นสารเคมี และสารเคมีที่เหลือ ท่านควรปฏิบัติ อย่างไร		
- ใช้น้ำเปล่าล้างทำความสะอาดหลายๆ ครั้ง **	59	49.17
- เปิดฝาเครื่องพ่นสารเคมีแล้วนำไปตากแดด ให้กลิ่นระเหย	5	4.17
- ไม่ต้องทำความสะอาด เพราะครั้งต่อไปก็จะใช้สารเคมีอีก	33	27.49
- เครื่องพ่นสารเคมีใช้สับหรือผงซักฟอกล้าง ส่วนสารเคมีที่เหลือขุดหลุมฝัง	23	19.17
5. หลังจากพ่นสารเคมีแล้ว จะเก็บผลผลิต นำมารับประทานและจำหน่ายได้ ใช้เวลากี่วัน		
- 1 - 3 วัน	8	6.67
- 3 - 4 วัน	11	9.17
- 5 - 7 วัน **	75	62.49
- ตามคำแนะนำข้างฉลากขวดสารเคมี	26	21.67

หมายเหตุ ** คือคำตอบที่ถูกต้องระดับปานกลาง และจำนวนประชากรที่ศึกษาคือ 120 คน

2.3 การปฏิบัติของเกษตรกรที่ปฏิบัติถูกต้องในระดับน้อย

จากผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องในระดับน้อย 4 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 26

1. ในการผสมสารเคมีแต่ละครั้ง ท่านใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองอะไรบ้าง เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องน้อย ร้อยละ 84.17 จำนวน 101 คน
2. ขณะทำการฉีดพ่นสารเคมี หากหัวฉีดเกิดอุดตัน ท่านปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องน้อย ร้อยละ 87.50 จำนวน 105 คน
3. ระหว่างการพ่นสารเคมี หากเหน้อยถ้าท่านปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องน้อย ร้อยละ 90.00 จำนวน 108 คน
4. ขณะทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชหากมีลมพัดแรง ๆ หรือลมเปลี่ยนทิศทางท่านจะปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องน้อย ร้อยละ 57.50 จำนวน 69 คน

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล แยกตามการปฏิบัติที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องในระดับน้อย

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ผักตระกูลกะหล่ำ	ปฏิบัติถูกต้อง ในระดับน้อย	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ในการผสมสารเคมีแต่ละครั้ง ท่านใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองอะไรบ้าง		
- สวมใส่ถุงมือและผ้าปิดจมูก ***	101	84.17
- สวมใส่ถุงมือ และกระบังหน้า	0	0.00
- สวมใส่ถุงมือ ผ้าปิดจมูก และกระบังหน้า	6	5.00
- ไม่มีอุปกรณ์ป้องกันอะไรเลย	13	10.83
2. ขณะทำการฉีดพ่นสารเคมี หากหัวฉีดเกิดอุดตัน ท่านปฏิบัติอย่างไร		
- ใช้ปากเป่าหรือดูดสิ่งอุดตัน	0	0.00
- ใช้ไม้แข็งๆ เขี่ยสิ่งอุดตัน	9	7.50
- ใช้สว่านเล็กๆ เขี่ยสิ่งอุดตัน	6	5.00
- ถอดหัวฉีด ไปล้างน้ำ ***	105	87.50
3. ระหว่างการพ่นสารเคมี หากเหนื่อยล้า ท่านปฏิบัติอย่างไร		
- สูบบุหรี่ยี่สิบหรือยี่สิบห้าระหว่างพัก	0	0.00
- ดื่มน้ำ หรือรับประทานอาหารคลายเครียดระหว่างพัก	2	1.67
- ชำระร่างกายเท่าที่ทำได้และพัก เมื่อหายเหนื่อยแล้วปฏิบัติงานต่อ	10	8.33
- ไม่ทำอะไรเลย นั่งเฉยๆ ***	108	90.00
4. ขณะทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช หากมีลมพัดแรงๆ หรือลมเปลี่ยนทิศทางท่านจะปฏิบัติอย่างไร		
- หยุดพ่นทันที รอจนลมสงบแล้วจึงเริ่มต้นพ่นใหม่	49	40.84
- พ่นต่อไปเรื่อยๆ จนเสร็จ	1	0.83
- อยู่เหนือลมและพ่นต่อไปจนเสร็จ ***	69	57.50
- สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันที่มีชนิดดีกว่าเดิมแล้วพ่นต่อไป	1	0.83

หมายเหตุ *** คือคำตอบที่ถูกต้องระดับน้อย และจำนวนประชากรที่ศึกษาคือ 120 คน

2.4 การปฏิบัติของเกษตรกรที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง

จากการวิจัยพบว่าการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 4 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 27

1. วิธีการผสมสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแต่ละครั้ง ท่านปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ร้อยละ 48.33 จำนวน 58 คน
2. การเก็บรักษาสารเคมีไว้ในที่ปลอดภัย เพื่อป้องกันอันตรายจากเด็กและสัตว์เลี้ยง ท่านปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ร้อยละ 70.83 จำนวน 85 คน
3. ภาชนะบรรจุสารเคมี เมื่อใช้หมดแล้ว ท่านปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ร้อยละ 70.00 จำนวน 84 คน
4. หลังจากฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเสร็จ หากมีฝนตก ท่านจะปฏิบัติอย่างไร เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ร้อยละ 49.17 จำนวน 59 คน

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล แยกตามการปฏิบัติที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง

การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ฝักตระกูลกะหล่ำ	ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ (คน)
1. วิธีการผสมสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแต่ละครั้ง ท่านปฏิบัติอย่างไร		
- ผสมสารเคมีชนิดเดียวและใส่สารจับใบตามคำแนะนำ	51	42.50
- ผสมสารเคมี ปุ๋ย ฮอร์โมนและสารเคมีกันเชื้อราลงไปด้วย ****	58	48.33
- ผสมสารเคมีหลายๆ ชนิดรวมด้วยกัน	11	9.17
- ผสมสารเคมีและยามาว่าพืชลงไปด้วย	0	0.00
2. การเก็บรักษาสารเคมีไว้ในที่ปลอดภัย เพื่อป้องกันอันตรายจากเด็กและสัตว์เลี้ยง ท่านปฏิบัติอย่างไร		
- เก็บไว้ในบ้านอย่างมิดชิด	21	17.50
- แหวนไว้ใต้ถุนบ้านหรือตามต้นไม้ใกล้ๆ บ้าน	12	10.00
- สร้างโรงเรือนเก็บไว้ต่างหาก	2	1.67
- เก็บไว้ใกล้ที่ปฏิบัติงาน เช่น ริมแปลงผัก หรือริมคันนา ****	85	70.83
3. ภาชนะบรรจุสารเคมี เมื่อใช้หมดแล้ว ท่านปฏิบัติอย่างไร		
- ล้างให้สะอาด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อีก	8	6.67
- ทำลายโดยการขุดหลุมฝัง	26	21.66
- ทำลายโดยการเผา	2	1.67
- ทิ้งที่แปลงผักหรือกองขยะต่างๆ ไป ****	84	70.00
4. หลังจากฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเสร็จ หากมีฝนตก ท่านจะปฏิบัติอย่างไร		
- ทำการฉีดพ่นซ้ำเหมือนครั้งแรก	14	11.67
- ไม่ต้องการทำฉีดพ่นซ้ำ เพราะสารเคมียังติดใบพืชอยู่	26	21.67
- รอจนครบหนึ่งสัปดาห์ แล้วจึงทำการพ่นใหม่ ****	59	49.17
- รอ 2 วัน จึงพ่นใหม่ โดยผสมสารเคมีอัตราส่วนที่เท่ากับครั้งแรก	21	17.49

หมายเหตุ **** คือคำตอบที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง

และจำนวนประชากรที่ศึกษาคือ 120 คน

จากผลการวิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติในตารางที่ 24, ตารางที่ 25 และตารางที่ 26

มีดังนี้

คะแนนการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด	41	คะแนน
คะแนนการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชสูงสุด	57	คะแนน
คะแนนการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย	50.20	คะแนน
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3.4969	

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

3.1 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหามากที่สุด เรื่องสารเคมีราคาแพง ร้อยละ 49.61 จำนวน 64 คน แมลงศัตรูพืชคือยา ร้อยละ 34.88 จำนวน 45 คน ไม่มีปัญหา ร้อยละ 6.20 จำนวน 8 คน สารเคมีมีหลายชนิด ไม่ทราบว่า จะเลือกชนิดไหนดี ร้อยละ 3.10 จำนวน 4 คน สารเคมีที่ทางราชการแนะนำใช้ไม่ได้ผล และการผสมสารเคมีเข้าด้วยกันไม่ได้ผล ร้อยละ 1.55 จำนวน 2 คน และตอบว่าชุดพ่นสารเคมีราคาแพง สารเคมีมีกลิ่นแรง สารเคมีราคาถูกใช้ไม่ได้ผล ไม่รู้จักชนิดแมลงทำให้มีปัญหาการเลือกซื้อสารเคมี แต่ละปัญหาคิดเป็นร้อยละ 0.78 จำนวน 1 คน ดังแสดงในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล แยกตามปัญหา

ปัญหา	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1. สารเคมีราคาแพง	64	49.61
2. สารเคมีมีหลายชนิดไม่ทราบว่า จะเลือกชนิดไหนดี	4	3.10
3. ศัตรูพืชสร้างความต้านทานสารเคมี	45	34.88
4. สารเคมีที่ทางราชการแนะนำใช้ไม่ได้ผล	2	1.55
5. ชุดอุปกรณ์พ่นสารเคมีราคาแพง	1	0.78
6. ผสมสารเคมีเข้าด้วยกันแล้วฉีดพ่นไม่ได้ผล	2	1.55
7. สารเคมีมีกลิ่นเหม็น	1	0.78
8. สารเคมีราคาถูกใช้ไม่ได้ผล	1	0.78
9. ไม่รู้จักชนิดแมลงทำให้มีปัญหาในการเลือกซื้อสารเคมี	1	0.78
10. ไม่มีปัญหา	8	6.20

หมายเหตุ ประชากรที่ศึกษาทั้งหมด 120 คน และผู้ให้ข้อมูลระบุได้มากกว่า 1 ข้อ

3.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด เรื่องให้รัฐบาลควบคุมราคาสารเคมี ร้อยละ 45.6 จำนวน 57 คน อยากให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาให้ความรู้ ร้อยละ 23.2 จำนวน 29 คน ไม่มีข้อเสนอแนะ ร้อยละ 16 จำนวน 20 คน อยากให้ทางราชการตั้งกองทุนสารเคมี ร้อยละ 9.8 จำนวน 12 คน อยากให้ทางราชการจัดหาสารเคมีที่มีประสิทธิภาพให้แก่เกษตรกร ร้อยละ 4 จำนวน 5 คน และเสนอแนะให้ทางราชการนำพืชสมุนไพรทดแทนสารเคมี ร้อยละ 1.6 จำนวน 2 คน ดังแสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล แยกตามข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1. อยากให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาให้ความรู้	29	23.2
2. ให้รัฐควบคุมราคาสารเคมี	57	45.6
3. ให้รัฐจัดหาสารเคมีที่มีประสิทธิภาพให้แก่เกษตรกร	5	4.0
4. ให้รัฐจัดตั้งกองทุนเกี่ยวกับสารเคมี	12	9.8
5. ให้รัฐแนะนำพืชสมุนไพรทดแทนสารเคมี	2	1.6
6. ไม่มีข้อเสนอแนะ	20	16.0

หมายเหตุ ประชากรที่ศึกษาทั้งหมด 120 คน และผู้ให้ข้อมูลระบุได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรกับตัวแปรอิสระ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

4.1 การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติในการการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกรกับตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร คือ เพศ อายุ (ปี) ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ (ปี) และประสบการณ์ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ปี) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร กับตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ความสัมพันธ์	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
X ₁ คะแนนความรู้	1.000				
X ₂ คะแนนการปฏิบัติ	0.051	1.000			
X ₃ อายุ (ปี)	-0.203(*)	0.113	1.000		
X ₄ ประสบการณ์ในการปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ (ปี)	0.102	0.125	0.329(**)	1.000	
X ₅ ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ปี)	0.102	0.125	0.329(**)	1.000(**)	1.000

* ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

หมายเหตุ

X₁ = คะแนนความรู้

X₂ = คะแนนการปฏิบัติ

X₃ = อายุ (ปี)

X₄ = ประสบการณ์ในการปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ(ปี)

X₅ = ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ปี)

4.1.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับคะแนนความรู้ (ตารางที่ 30)

1. คะแนนความรู้กับคะแนนปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.051$) แสดงให้เห็นว่า แม้เกษตรกรจะมีความรู้มาก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะปฏิบัติถูกต้องเสมอไป ทั้งนี้ อาจเนื่องจากความเคยชินกับการปฏิบัติแบบเดิม ๆ และไม่ได้สังเกตเห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น หากปฏิบัติในการใช้สารเคมีไม่ถูกต้อง

2. อายุกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ($r = -0.203$) แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่มีอายุมากก็อาจจะมีความรู้ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำน้อย แต่ขณะเดียวกันเกษตรกรที่มีอายุน้อย กลับมีความรู้ในเรื่องนี้มาก

3. ประสบการณ์ในการปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.102$)

4. ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.102$)

4.1.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับคะแนนการปฏิบัติ (ตารางที่ 30)

1. อายุกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.113$)

2. ประสบการณ์ในการปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.125$)

3. ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.125$)

4.2 การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร กับตัวแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 4 ตัวแปร คือ ขนาดพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ รายได้จากการขายผลผลิตพืชผักตระกูลกะหล่ำ และภาระหนี้สิน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร กับตัวแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ความสัมพันธ์	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆
X ₁ คะแนนความรู้	1.000					
X ₂ คะแนนการปฏิบัติ	0.051	1.000				
X ₃ ขนาดพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ	0.076	0.108	1.000			
X ₄ รายได้จากการขายผลผลิตพืชผักตระกูลกะหล่ำ	0.137	-0.099	0.572 (**)	1.000		
X ₅ รายจ่ายจากการซื้อสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ	-0.055	0.022	0.429 (**)	0.562 (**)	1.000	
X ₆ ภาระหนี้สิน	-0.006	0.114	0.147	0.151	0.155	1.000

** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

หมายเหตุ

X₁ = คะแนนความรู้

X₂ = คะแนนการปฏิบัติ

X₃ = ขนาดพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ

X₄ = รายได้จากการขายผลผลิตพืชผักตระกูลกะหล่ำ

X₅ = รายจ่ายจากการซื้อสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ

X₆ = ภาระหนี้สิน

4.2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับคะแนนความรู้ (ตารางที่ 31)

1. คะแนนความรู้กับคะแนนปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.051$)
2. ขนาดพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.076$)
3. รายได้จากการขายผลผลิตพืชผักตระกูลกะหล่ำกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.137$)
4. รายจ่ายจากการซื้อสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ($r = -0.055$) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่มีรายจ่ายค่าสารเคมีสูง อาจเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องสารเคมีแต่ไม่ปฏิบัติตามหลักวิชาการ จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายค่าสารเคมีเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น
5. ภาระหนี้สินกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ($r = -0.006$) นั่นคือเกษตรกรที่มีภาระหนี้สินมากอาจจะมีความรู้เรื่องสารเคมีมากแต่มีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ไม่ปฏิบัติตามหลักวิชาการ จึงเป็นผลให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสารเคมีเป็นจำนวนมาก

4.2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับคะแนนการปฏิบัติ (ตารางที่ 31)

1. ขนาดพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.108$)
2. รายได้จากการขายผลผลิตพืชผักตระกูลกะหล่ำกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ($r = -0.099$) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่มีรายได้สูงแต่อาจจะปฏิบัติไม่ถูกต้องเสมอไป
3. รายจ่ายจากการซื้อสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.022$)
4. ภาระหนี้สินกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.114$)

4.3 การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติใจการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร กับตัวแปรปัจจัยด้านสังคม 2 ตัวแปร คือ การไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีจากหน่วยงานของทางราชการ และการฝึกอบรมเรื่องการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังแสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร กับตัวแปรปัจจัยด้านสังคม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ความสัมพันธ์	X_1	X_2	X_3	X_4
X_1 คะแนนความรู้	1.000			
X_2 คะแนนการปฏิบัติ	0.051	1.000		
X_3 การไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีจากหน่วยงานของทางราชการ	-0.170	-0.006	1.000	
X_4 การฝึกอบรมเรื่องการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ	0.173	0.032	-0.259(**)	1.000

** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

หมายเหตุ

X_1 = คะแนนความรู้

X_2 = คะแนนการปฏิบัติ

X_3 = การไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีจากหน่วยงานของทางราชการ

X_4 = การฝึกอบรมเรื่องการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ

4.3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับคะแนนความรู้ (ตารางที่ 32)

1. คะแนนความรู้กับคะแนนปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.051$)
2. การไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีจากหน่วยงานของทางราชการกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ($r = -0.170$) แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่ไปขอคำแนะนำความรู้เรื่องสารเคมีจากหน่วยงานทางราชการ แต่ก็ยังไม่มีความรู้เพียงพอ สาเหตุอาจมาจากการจดจำสิ่งที่วิทยากรถ่ายทอดให้นี้น้อยหรืออ่านเอกสารกำกับฉลากการใช้สารเคมีไม่เข้าใจ
3. การฝึกอบรมเรื่องการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.173$)

4.3.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับคะแนนการปฏิบัติ (ตารางที่ 32)

1. การไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีจากหน่วยงานของทางราชการกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ($r = -0.006$) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่ไปขอคำแนะนำการใช้สารเคมีจากหน่วยงานราชการอาจปฏิบัติไม่ถูกต้อง สาเหตุเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหลักวิชาการเป็นสิ่งที่ยุ่งยากเสียเวลา จึงกลับมาใช้วิธีการปฏิบัติแบบดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติต่อ ๆ กันมา
2. การฝึกอบรมเรื่องการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำกับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($r = 0.032$)

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำของเกษตรกร กับตัวแปรอิสระได้แก่ เพศและระดับการศึกษา ด้วยค่าไคสแควร์ (Chi - square Test)

4.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับเพศ

จากตารางที่ 33 พบว่าลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ เมื่อหาความสัมพันธ์กับตัวแปรความรู้ ได้ค่าไคสแควร์เท่ากับ 0.54 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงก็มีความรู้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลกับตัวแปรความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ ด้วยค่าไคสแควร์ (Chi - square Test)

เพศ	ระดับความรู้		
	มาก (คน) ร้อยละ	น้อย (คน) ร้อยละ	รวม (คน) ร้อยละ
ชาย	49 (40.83)	39 (32.50)	88 (73.33)
หญิง	24 (20.00)	8 (6.67)	32 (26.67)
รวม	73 (60.83)	47 (39.17)	120 (100.00)

หมายเหตุ - $\chi^2 = 0.54$

- ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (NS)

4.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติกับเพศ

จากตารางที่ 34 พบว่าลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ เมื่อหาความสัมพันธ์กับตัวแปรการปฏิบัติ ได้ค่าไคสแควร์เท่ากับ 0.67 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ก็สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง หรือไม่ถูกต้อง ได้เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลกับตัวแปรการปฏิบัติในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ ด้วยค่าไคสแควร์ (Chi - square Test)

เพศ	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก (คน) ร้อยละ	น้อย (คน) ร้อยละ	รวม (คน) ร้อยละ
ชาย	47 (39.17)	41 (34.16)	88 (73.33)
หญิง	15 (12.50)	17 (14.17)	32 (26.67)
รวม	62 (51.67)	58 (48.33)	120 (100.00)

หมายเหตุ - $\chi^2 = 0.67$

- ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (NS)